

Ανάλυση στα γεγονότα

Πλαίσιο φόβου για ΑΕΙ-ΤΕΙ

ΕΙΜΑΙ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ. ΕΧΕΤΕ ΚΑΘΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΝΑ ΣΥΜΦΩΝΗΣΕΤΕ ΜΑΖΙ ΜΟΥ...

Του ΔΗΜΗΤΡΗ Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Η καθησυχαστική μυθοπλασία της «τάξεως και της ηθικής» εναντίον της λογικής, που ανησυχεί, είναι αυτή που στρέφεται εναντίον του ακαδημαϊκού ασύλου. Είναι η επιθυμία της να αναπτυχθεί το καινούργιο «ανεμπόδιστα»... μέσα στο πλαίσιο που ορίζει η εκάστοτε καθεστηκυία τάξη. Είναι αυτή που θέλει τους νέους γονυκλινείς, έως ότου η ίδια αποφασίσει τη διαδικασία ανέλιξής τους. Ετσι, όμως, ούτε η πρωτοτυπία αναπτύσσεται ούτε η αμφισβήτηση -απειλή για το παλιό- που είναι στοιχείο της καινοτομίας. Απλώς επαναλαμβάνεται εκείνο που θέλουμε να ακούσουμε. Για να χρησιμοποιήσω λόγους της Hannah Arendt, η επανάληψη και -στη συγκεκριμένη περίπτωση- η επανάληψη του όρου μεταρρύθμιση, ξανά και ξανά, έχει «σημασία μόνο επειδή πείθει τις μάζες για μια συνέπεια μέσα στον χρόνο».

Ποια είναι, π.χ., η θεωρητική θέση που εκφράστηκε από το υπουργείο Παιδείας ώστε να οδηγηθεί στη μετατροπή της ομοφωνίας, για την άρση του ασύλου, σε απλή πλειοψηφία; Συνέντευξη Τύπου της υπουργού 20.2.2007 (ΑΠΕ): «Υπουργός: Ακούστε, εγώ θα σας μιλήσω ειλικρινά. Προσπαθείτε να οδηγήσετε στους δρόμους που θέλετε εσείς. Θα το ξαναπώ απ' την αρχή για όλους χωρίς ερωτήσεις. Το Πρυτανικό Συμβούλιο, μέχρι σήμερα ποιος απεφάσισε; Η Τριμελής Επιτροπή ομοφώνως. Ομοφώνως στη δημοκρατία δεν υπάρχει. Υπάρχει εκεί που ξέρουμε που υπήρχε ομοφώνως. Επομένως εδώ η κυβέρνηση είναι με πλειοψηφία, οι κυβερνήσεις...». Η κύρια λοιπόν θεωρητική θέση είναι ότι: «Ομοφώνως στη δημοκρατία δεν υπάρχει».

Εφόσον έτσι είναι, θα πρότεινα λοιπόν στον κ. πρωθυπουργό, αφού στηρίζει τις θέσεις της υπουργού του, να προβεί σε ορισμένες ενέργειες ώστε και στην Ευρωπαϊκή Ένωση να αποκατασταθεί η δημοκρατία, δεδομένου ότι στην Ε.Ε., στο πλαίσιο του δεύτερου πυλώνα, που αφορά την Κοινή Εξωτερική Πολιτική κ.ά., καθώς και του τρίτου πυλώνα, που αφορά την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις κ.ά., για τη λήψη απόφασης, «γενικά απαιτείται ομοφωνία στο Συμβούλιο». Επίσης, αν θυμάμαι καλά, και ο προενταξιακός κανονισμός για την εισδοχή, λ.χ., της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποφασίζεται με ομοφωνία στο Συμβούλιο. Αλλά και για τη συμμετοχή στο κεκτημένο του Σένγκεν απαιτείται ομοφωνία, 23 μέλη της Ε.Ε. είναι εκεί. Πρέπει λοιπόν και εκεί, προκειμένου να υπάρξει δημοκρατία, να καταργηθεί η αρχή της ομοφωνίας; Αυτά συμβαίνουν όταν κάποιος επικαλείται γενικές θεωρητικές θέσεις ώστε να στηρίξει κάτι που δεν στηρίζεται σε αυτές. Διότι πυλώνας για την Ελλάδα είναι η παιδεία.

Θα ήταν προτιμότερο να έλεγε κάποιος: Είμαι πλειοψηφία, έχετε κάθε δικαίωμα να συμφωνήσετε μαζί μου. Βέβαια, η πλειοψηφία μπορεί να είναι άλλες φορές ήπια, άλλες φορές αυταρχική. Ας δούμε λοιπόν. Στην αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου αναφέρεται: «Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου δημιουργεί ένα γενικό περίγραμμα, το οποίο, λαμβάνοντας υπόψη την αυτοτέλεια των ΑΕΙ, χαράσσει κατευθυντήριες γραμμές και αφήνει τον καθορισμό των επιμέρους θεμάτων στα ίδια τα ΑΕΙ, μέσω των εσωτερικών κανονισμών τους, ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες...».

Εξάλλου, όπως είναι γνωστό, και η Ε.Ε. προτρέπει τα κράτη-μέλη να δώσουν πραγματική αυτονομία στα ΑΕΙ. Εις επίρρωση, λοιπόν, αυτών, στο άρθρο 4 αναφέρεται: «4. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Ε.Σ.Υ.Π., εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καταρτίζεται πρότυπος Γενικός Εσωτερικός Κανονισμός λειτουργίας των Α.Ε.Ι., ο οποίος ισχύει, εν όλω ή συμπληρωματικά, μέχρι την προσαρμογή των υπαρχόντων ή την κατάρτιση νέων Εσωτερικών Κανονισμών λειτουργίας των Α.Ε.Ι.». Με δεδομένο ότι ο εσωτερικός κανονισμός των ΑΕΙ εγκρίνεται με πρόταση προεδρικού διατάγματος από τον/την υπουργό, ο πρότυπος εσωτερικός κανονισμός θα είναι ο εσωτερικός κανονισμός των ΑΕΙ, ο οποίος ισχύει και «συμπληρωματικά».

Η Βουλή ουσιαστικά θα εγκρίνει όχι τον νόμο αλλά το προεδρικό διάταγμα, το οποίο, ως πρότυπος εσωτερικός κανονισμός, ουσιαστικά θα ορίσει όλη τη λειτουργία της Ανώτατης Εκπαίδευσης και του οποίου το περιεχόμενο η Βουλή θα αγνοεί. Όσον αφορά, δε, τη χρηματοδότηση, στο άρθρο 5 αναφέρεται: «1. Κάθε Α.Ε.Ι., στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού του για την επίτευξη της αποστολής και των ειδικότερων στόχων του, συντάσσει τετραετές ακαδημαϊκό-αναπτυξιακό πρόγραμμα, που κινείται εντός των προβλεπόμενων ορίων του κρατικού προϋπολογισμού (οποία μεγίστη αυτοτέλεια εκ της πολιτικής της εκάστοτε κυβέρνησης) και του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων για την ανώτατη εκπαίδευση.

Όπως ο καθείς γνωρίζει, ο κρατικός προϋπολογισμός εγκρίνεται κατ' έτος από τη Βουλή και, μάλιστα, υπό το ενδεχόμενο εναλλαγής κυβερνήσεων. Πού να γνωρίζει το άμοιρο το ΑΕΙ εάν οι πατέρες του έθνους θα είναι σφιχτοχέρηδες ή ανοιχτοχέρηδες; Στο μέλλον δεν θα περιμένουμε πια τον υπουργό Οικονομικών να

ανακοινώσει τον ετήσιο προϋπολογισμό, αλλά θα συμβουλευόμαστε το «τετραετές ακαδημαϊκό-αναπτυξιακό πρόγραμμα» των ΑΕΙ, για να κατανοούμε τις τάσεις...

Τα περί ετησίου προϋπολογισμού είναι για να προγραμματίζεται το τετραετίου (ποιητική αδεία), ως φαίνεται. Ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κάτι θα ξέρει που υπέγραψε τον νόμο. Τι να είπει τις διά τον γραμματέα-manager, δεδομένου ότι οι αρμοδιότητές του δεν είναι μόνον οι αρμοδιότητες του νόμου, αλλά μπορεί να έχει και άλλες «αρμοδιότητες που του εκχωρούν άλλα όργανα διοίκησης του Α.Ε.Ι., σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τον εσωτερικό κανονισμό του Ιδρύματος». Θα πρέπει να ιδώμεν τον πρότυπον εσωτερικόν κανονισμόν του υπουργείου ίνα εκφρασθώμεν.

Θεωρητικώς, η χούντα το πάλοι ήθελε τον έλεγχον της σκέψεως και, προς τούτο, ετοποθέτησεν επίτροπον. Σήμερον, ο νεοφιλευθερισμός θέλει την «αγορά» ως «ρυθμιστή», ως έμμεσο τρόπο ελέγχου, και τοποθετεί manager. Ο tempora, ο mores! Και πώς προστατεύεται ο φοιτητής από αυθαιρεσίες ή αντιπαλότητες που είναι πιθανόν να ανακύψουν, όταν μάλιστα ούτος τυγχάνει καινοτόμος και ανυπότακτον πνεύμα, μιας και του όρισαν τον χρόνο φοίτησης και άλλα λαβυρινθοειδή εξεταστικά προσαιτούμενα, ίνα μη λάβη τον χαρακτηρισμόν «αιώνιος» -η υπερβολή ήταν πάντα στην κουλτούρα της εξουσίας- εφόσον είμεθα και παροδικοί εν τω κόσμω. Μα, από μία εξεταστική τριμελή επιτροπή εκ των ομοτέχνων του καθηγητή του. Το άκρον άωτον της αντικειμενικότητας.

Όλα αυτά δείχνουν ότι η παλαιά γενιά φοβάται. Φοβάται και ζηλεύει αυτό που έρχεται και που δεν το γνωρίζει. Φοβάται μια γλώσσα που ακούει και δεν καταλαβαίνει. Φοβάται το μαζικό πανεπιστήμιο που δεν ελέγχει. Θέλει εξειδικευμένα και ελεγχόμενα καταρτισιακά κέντρα με κανονισμούς ομοιομορφίας, όπου η διαφωνία, αντιμετωπίζοντας τη μετριότητα της γραφειοκρατίας, εξαφανίζεται, αποπέμπεται με διαπιστωτική πράξη. Εξάλλου, ο νόμος θεώρησε αναγκαίο να ορίσει ότι: «Η απώλεια της φοιτητικής ιδιότητας επέρχεται και σε περίπτωση θανάτου του φοιτητή». Προέβλεψε και διά την περίπτωση αναστάσεως, κατά τη Δευτέρα Παρουσία;